

**Електронний додаток до матеріалів
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції**

**«КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТА ІННОВАЦІЇ:
ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ»**

присвячена видатному вченому-економісту О. Г. Ліbermanу

Тези доповідей

19 листопада 2021 року
м. Харків, Україна

Харків
2021

Рекомендовано на засіданні вченої ради Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (протокол № 5 від 03.11.2021 р.), вченої ради Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України (протокол № 11 від 19.10.2021 р.)

Рецензенти: **Криворучко Оксана Миколаївна** – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту Харківського національного автомобільно-дорожнього університету;

Назарова Галина Валентинівна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри управління персоналом та соціальних наук Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця;

Перерва Петро Григорович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри організації виробництва та управління персоналом Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики : матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 19 листопада 2021 р. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2021. 92 с. Укр. мова, англ. мова

Наведено результати наукових досліджень учасників, проведених у рамках шістнадцятої Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки і практики», присвяченої видатному вченому-економісту О. Г. Ліберману. Розглянуто питання теоретичних і прикладних засад формування та активізації інноваційних процесів на всіх економічних рівнях відносин в Україні, управління розвитком діяльності підприємств в умовах міжнародної конкуренції, проблем розвитку національної інноваційної системи та інноваційної діяльності підприємств. Видання складається зі збірки тез доповідей учасників конференції на електронному носії.

Видання може бути корисним для використання у подальших наукових дослідженнях, для формування практичних рекомендацій та управлінських рішень з підвищення конкурентоспроможності й інноваційного розвитку економіки. Рекомендовано фахівцям різних галузей економіки, державним службовцям, представникам бізнесу, науковцям, освітніх і громадських організацій, науковцям, аспірантам і студентам економічних спеціальностей.

ЗМІСТ

Секція 1. Стратегічне управління конкурентоспроможністю та інноваційною діяльністю

<i>Авраменко О. В., Хачатуров О. В.</i> Оцінка якості надання логістичних послуг	101
<i>Авраменко О. В., Чугаєва А. В.</i> Особливості організації логістичного сервісу на підприємстві	105
<i>Айдарова Д. О.</i> Innovations in international exhibitions	110
<i>Bobritska Yu. Yu.</i> The chatbots implementation as a way of communication with the customers in business.....	115
<i>Бойко А. О., Піддубна Л. І.</i> Аспекти розвитку організаційної культури ІТ-компаній	119
<i>Борисова В. В.</i> Міжнародна конкурентоспроможність країн в умовах глобалізації.....	123
<i>Бурлак Ю. О.</i> Міжнародне співробітництво як основа поглиблення інтеграційних процесів у НАФТА.....	128
<i>Велика О. Ю., Щербина В. О.</i> Управління формуванням фінансових ресурсів підприємства.....	135
<i>Veretennykova H., Vasylenko S. V.</i> Assessing the readiness of the organization's environment to innovations.....	139
<i>Veretennykova H., Yukhimenko B. A.</i> Enterprise efficiency management.....	143
<i>Верецагіна Г. В., Акінішина Ю. С.</i> Теоретичні підходи розробки логістичної стратегії підприємства.....	146
<i>Верецагіна Г. В., Балака Б. І.</i> Інноваційні тенденції ринку нерухомості.....	149
<i>Virvan A. S.</i> Development of the e-commerce market in Ukraine	152
<i>Власенко І. В.</i> Формування конкурентоспроможності продукції промислових підприємств	156

.....

Управління формуванням фінансових ресурсів підприємства

Велика Олена Юрїївна,

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту,
логістики та інновацій ХНЕУ ім. С. Кузнеця (м. Харків, Україна),
e-mail: bumerang_911@ukr.net

Щербина Вікторія Олександрівна, студентка факультету менеджменту
і маркетингу ХНЕУ ім. С. Кузнеця (м. Харків, Україна),
e-mail: vikasherbina345@gmail.com

У сучасних ринкових відносинах важливим аспектом ефективного функціонування підприємства вважається формування його фінансових ресурсів. Для досягнення економічного зростання організації особливої актуальності набуває чітке визначення напрямків розвитку як на довгострокову, так і на короткострокову перспективу. Вміння формувати грошові потоки допоможе у досягненні майбутніх цілей та завдань, наприклад, розширення масштабів підприємства, закупка значних обсягів товару чи витрати на розвиток маркетингової діяльності. Фінансові ресурси є невід'ємною частиною при функціонуванні та розвитку підприємства. Тому важливо вміти знаходити ресурси задля постійного зростання підприємства, адже від цього залежать процеси виробництва та реалізації продукції або послуг.

Дослідження проблеми формування та управління фінансовими ресурсами, їх економічної сутності та особливостей спостерігається в наукових працях Пікалової Н. О., Курінної О. В., Данилка В. К., Близнюка О. П., Бровко Л. І. та ін. Провівши аналіз наукових праць, можна дійти висновку, що на цей час не існує чітко визначеного поняття та вирішення проблеми.

Формування фінансових ресурсів підприємства – це складний динамічний процес, тому важливо знати, які саме фактори обумовлюють формування складових фінансових ресурсів і впливають на

їх збалансованість та ефективність використання. В основу побудови системи цих факторів покладено принцип сфери впливу на склад фінансових ресурсів підприємства, відповідно до якого всі фактори поділяють на внутрішні та зовнішні [1, с. 142].

До внутрішніх факторів відносяться фактори, які формуються під впливом власних джерел формування фінансових ресурсів, до зовнішніх – залучені кошти та інші грошові надходження. Власні ресурси підприємство формує в результаті здійснення господарської діяльності, і вони знаходяться в його розпорядженні в будь-який момент часу. Їх складає власний капітал, до складу якого входять статутний, резервний, додатковий капітали та нерозподілений прибуток. Позикові ж джерела знаходяться у розпорядженні підприємства на тимчасовій та платній основі, залучаються для досягнення поставлених цілей і включають в себе довгострокові та поточні зобов'язання [2, с. 105].

Власні фінансові ресурси характеризуються: простотою і швидкістю залучення; більш високою здатністю генерувати прибуток; забезпеченням фінансової сталості розвитку підприємства, а отже, зниженням ризику банкрутства; збереженням повного управління і контролю з боку засновників [3, с. 55]. Але використання лише цього капіталу призведе до невикористання потенційної можливості приросту рентабельності власного капіталу.

Позиковий капітал теж має як позитивні, так і негативні риси. Так, до позитивних належать збільшення фінансового потенціалу, можливість збільшення приросту рентабельності власного капіталу підприємства, більш низька вартість залучення порівняно з власним капіталом. Водночас використання позикового капіталу має свої недоліки, зокрема, складність залучення коштів, оскільки це залежить від рішень кредиторів, необхідність надання відповідних гарантій або застави, зниження норми прибутку активів (оскільки прибуток зменшується на суму сплачених відсотків за кредит) і зниження фінансової стійкості підприємства [4, с. 275]. Отже, можна дійти до висновку, що правильне співвідношення власних і позикових коштів

Секція 1. Стратегічне управління конкурентоспроможністю та інноваційною діяльністю

у загальному обсязі фінансових ресурсів приведе до найкращого показника структури капіталу підприємства, що є одним із важливих критеріїв оцінки фінансової стабільності підприємства.

При залученні фінансових ресурсів можна використати такі стратегії, які мають внутрішню та зовнішню орієнтації.

По-перше, використання власних коштів для розширення ринкової частки. Така стратегія застосовується до широко- та вузько-спеціалізованих підприємств, які працюють на нестабільних ринках. Ця стратегія є малоприбутковою.

Друга стратегія – об'єднання фінансових ресурсів великих і середніх підприємств для втілення ідей з захоплення нових ринків.

Третя – використання усіх доступних джерел фінансування (позики, випуск акцій тощо) задля формування та реалізації перспективних інноваційних програм середніх і малих підприємств різних галузей. Стратегія є ризиковою, але високоприбутковою.

Четвертою є стратегія залучення допоміжних коштів великих фірм – споживачів продукції в рамках співпраці з ними. Наступною є стратегія перехресного фінансування (підрозділи, у яких акумулюються фінансові кошти, розподіляють їх з тими, у кого їх не вистачає) [5, с. 114].

У процесі діяльності підприємство повинно вибрати оптимальні варіанти збільшення капіталу як за рахунок зовнішніх, так і внутрішніх фінансових ресурсів. При управлінні фінансами необхідно з'ясувати: яку частину прибутку, що залишився в розпорядженні підприємства після сплати податків, спрямувати на розвиток виробництва, технічне переоснащення, а яку – у фонд споживання; як використати кошти – на будівництво нового цеху чи придбання акцій іншого підприємства; куди вкласти кошти – придбати понад мінімальні потреби виробництва запаси дефіцитних матеріалів чи купувати їх у міру потреби; збільшити статутний фонд за рахунок додаткової емісії акцій чи звернутися за кредитом до комерційного банку [6, с. 146].

Таким чином, можна сказати, що управління формуванням фінансових ресурсів – це одне з найголовніших завдань в діяльності та розвитку підприємства. Наявність у достатньому обсязі фінансових ресурсів та їх інтенсивне використання зумовлюють платоспроможність підприємства. Ефективне застосування фінансових ресурсів забезпечує фінансову стійкість організації. Тому одним із головних завдань підприємства є збільшення власних джерел фінансування і найбільш вдале їх використання для підвищення ефективності роботи підприємства в цілому.

Література

1. Курінна О. В. Теоретичні аспекти формування та використання фінансових ресурсів підприємства. *Науковий вісник Академії муніципального управління. Економіка*. 2013. Вип. 2. С. 140–148.
2. Мартиненко В. П. Особливості формування фінансових ресурсів лісового господарства. *Сучасні проблеми економіки і підприємництва*. 2016. № 8. С. 104–108.
3. Близнюк О. П., Брезинська А. П., Іванюта О. М. Управління фінансовими ресурсами підприємств роздрібної торгівлі: монографія. Харків: Вид. Іванченко І. С. 2016. 253 с.
4. Телишевська Л. І., Птащенко О. В., Белоус А. В. Управління фінансовими ресурсами підприємства в межах його інвестиційної діяльності. *Бізнес Інформ*. 2014. № 8. С. 273–277.
5. Кравцова А. М. Особливості формування власного капіталу акціонерних товариств за нових умов господарювання. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2011. №5 (Т. 2). С. 113–116.
6. Погожа Н. В. Проблемні аспекти формування та використання фінансових ресурсів підприємства в умовах рецесії України. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2012. № 2 (45). С. 144–149.

